درخت تو گر بار دانش بگیرد به زیر آوری چرخ نیلوفری را

نمونه سوالات امتحانی دی ماه

آیا با بسته جهش کانون آشنا هستید؟

یکی از ابتکارات امسال کانون فرهنگی آموزش(قلم چی) بسته جهش می‌باشد که در ۳ حوزه ، فرایند آموزش شما را تکمیل خواهد کرد و باعث پیشرفت نمرات شما در مدرسه میشود.

✓ **آزمون های تشریحی کانون از دوم دبستان تا دوازدهم: با هدف تمرین بیشتر و بهبود نمرات در مدرسه و امتحانات نیمسال اول و دوم**

✓ **فیلم های آموزشی آفلاین پیشرفت: تدریس توسط مجرب ترین دبیران پرمخاطب کشور، منطبق بر برنامه آموزش و پرورش و کتاب درسی با هدف پیشرفت در مدرسه**

✓ **نرم افزار پلکان یادگیری: شامل آزمون‌های تستی و تشریحی در سطوح مقدماتی و پیشرفته، با امکان ساخت آزمون در هر سطح دشواری**

kanoonBook.ir

برای دریافت جایزه ویژه از کانون بوک و یا آشنایی بیشتر با بسته جهش کانون، عدد ۳۳ را به سر شماره ۹۰۰۰۸۴۵۱ ارسال کنید.

www.kanoon.ir

نام :	**باسمه تعالی**	**تاریخ آزمون : ۱۴۰۴/۱۰/۲۸**
نام خانوادگی :	اداره کل آموزش و پرورش استان آذربایجان غربی	**ساعت آزمون : ۱۰:۳۰ صبح**
شعبه کلاس :	مدیریت آموزش و پرورش شهرستان بوکان	**مدت آزمون : ۹۰ دقیقه**
ماده درسی : علوم و فنون ادبی ۳	آزمون پایانی نیمسال اول(نوبت صبح)	**طراح :گروه ادبیات شهرستان بوکان**
تعداد سوال : ۳۱	سال تحصیلی ۱۴۰۵-۱۴۰۴	**تعداد صفحه : 4**

ردیف	متن سوالات(پاسخ نامه دارد)	بارم
	تاریخ ادبیات و سبک شناسی(۴ نمره)	
۱	واژهٔ مناسب را از داخل کمانک انتخاب کرده و در پاسخنامه بنویسید. گروهی از شاعران دورهٔ بازگشت به سرودن(قصیده / غزل) به سبک شاعران خراسانی و عهد سلجوقی پرداختند. صبای کاشانی، قاآنی شیرازی و (نشاط اصفهانی / سروش اصفهانی) از این دسته شاعران هستند. الف ب	0/5
۲	به پرسش های زیر پاسخ کوتاه بدهید. الف)«مجمر اصفهانی» از گروه شاعران غزل سرای دورهٔ بازگشت است یا از گروه شاعران قصیده سرای این دوره؟ ب)در دورهٔ کدام پادشاه قاجار، نمایشنامه نویسی رواج یافت؟	0/5
۳	کدام قسمت دربارهٔ سردبیر روزنامهٔ «مجلس» صدق می کند؟ « از پیشگامان نثر جدید فارسی است.دیوان او شامل قصاید و غزل هایی است که اوضاع آن روزگار را بیان می کند.وی در قصیده بیشتر از قالب های دیگر طبع آزمایی کرده و در طنز، هجو و هزل چیره دست بود. » (۱) (۲) (۳) (۴)	0/25
۴	درستی یا نادرستی هر یک از موارد زیر را در رابطه با دورهٔ «بیداری و بازگشت» مشخص کنید. الف)دورهٔ بازگشت تغییرو تحول چندانی در شیوه ها و ویژگی های سخن به وجود نیاورد بلکه بازگشتی به دوره های خراسانی و سبک وقوع بود. ب)از نظر موسیقی و عروض گروه سنت گرا کم و بیش به سنت های ادبی پایبند بودند. پ)به موازات حضور مردم در سیاست و اجتماع مضامین و اندیشه های تازه ای به شعر مشروطه وارد شد. ت)شاعرانی که به زبان کوچه و بازار شعر می گفتند، به قالب قصیده و مثنوی گرایش بیشتری داشتند.	1
۵	در عبارت زیر چند گزارهٔ نادرست وجود دارد؟(ذکر تعداد گزاره ها کافیست) «از اواخر دورهٔ قاجار اندک اندک مباحثی در مورد علل شکست و عقب افتادگی ایران در جامعه مطرح شد و همراه با آن شعر دورهٔ بیداری با انتقاد رو به رو شد.موضوعات جدید در جامعه و ادبیات پیش آمد و اصطلاحات و لغات عربی وارد شعر شد و شعرا به محتوا بیشتر از صور خیال توجه کردند.کوشش عباس میرزا در روی آوردن به علوم نوین و تأثیر جنگ های نافرجام ایران و روس از عوامل بیداری جامعه بودند.»	0/25
۶	عبارت زیر معرف کیست؟ «او احیاکنندهٔ نثر فارسی است و قبل از وی سبک نویسندگی فارسی با تکلف و تصنع همراه بود.او مسائل عصر را با کاربرد زبان و اصطلاحات رایج و آمیخته به شعر و ضرب المثل، به سبک گلستان سعدی می نوشت.»	0/25
۷	با توجه به ویژگی های سبکی دورهٔ «بیداری»، قلمرو و سطح کدام گزینه نادرست ذکر شده است؟ الف)نثر دورهٔ بیداری قید و بندهای نثر مصنوع و فنی را کنار می گذارد و گزارشی و ساده می شود.(سطح زبانی) ب)از شاخه های ارزنده ای که در نثر عصر بیداری چشم نواز است، طنز اجتماعی- سیاسی است.(سطح فکری) ج)حضور راوی سوم شخص و سخن گفتن با خواننده از ویژگی های نثر آن دوره است.(سطح ادبی) د)عبارت های وصفی دور و دراز و لفظ پردازی های بیجا در نوشته ها کم می شود.(سطح زبانی)	0/5

www.kanoon.ir

۸	نام صاحب چند اثر درست بیان شده است؟آنها را در پاسخنامه بنویسید. «تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران:محمد تقی بهار – مجلهٔ نوبهار:میرزا یوسف خان اعتصامی – داستان باستان: میرزا حسن خان بدیع – منشآت:قائم مقام فراهانی – شمس الدین و قمر:محمدباقر میرزاخسروی – خداوندنامه:نشاط اصفهانی»	0/75
	زیبایی شناسی(۶ نمره)	
۹	دربارهٔ تلمیح شعر زیر توضیح دهید. «من نمازم را وقتی می خوانم / که اذانش را باد / گفته باشد سر گلدستهٔ سرو / من نمازم را / پی تکبیره الاحرام علف می خوانم / پی قد قامت موج»	0/5
۱۰	با توجه به ابیات زیر، به پرسش ها پاسخ دهید. «مه من نقاب بگشا ز جمال کـــــبریایی که بتان فرو گذارند اساس خودنـــــمایی شده انتظارم از حد، چه شود ز در درآیی ز دو دیده خود فشانم ز غمت شب جدایی چه کنم که هست این ها گل باغ آشنایی» (هاتف اصفهانی) الف)هاتف اصفهانی در این شعر از چه کسی نقل قول آورده است؟ ب)این کاربرد باعث پدید آمدن کدام آرایهٔ ادبی است؟ پ)کدام بخش از این سروده، دارای آرایهٔ مورد نظر است؟	1
۱۱	در بیت «گنج زرگر نبود کنج قناعت باقی است / آن که آن داد به شاهان به گدایان این داد» الف)لف اول و نشر دوم را بنویسید. ب)نوع لف و نشر بیت چیست؟	0/75
۱۲	در کدام بیت لف و نشر مشوش وجود دارد؟ الف)در باغ شد از قد و رخ و زلف تو بی آب گلبرگ تری، سرو سهی، سنبل سیراب ب)فـــــرو رفـــت و بر رفـــت روز نبرد بـــه مـــاهی نم خـــون و بر ماه گرد	0/25
۱۳	در هر یک از ابیات ستون «آ» کدام آرایهٔ ستون «ب» به کار رفته است؟(یک آرایه اضافه است.) آ | ب الف)همچو فرهاد بود کوه کنی پیشهٔ ما / کوه ما سینهٔ ما ناخن ما تیشهٔ ما | تناقض ب)دل و کشورت جمع و معمور باد / ز ملکت پراکندگی دور باد | تلمیح پ)بهر این فرمود رحمان ای پسر / «کل یوم هو فی شان» ای پسر | لف و نشر ت)با من آمیزش او الفت موج است و کنار / دم به دم با من و پیوسته گریزان از من | تضمین | مراعات نظیر	1
۱۴	کدام آرایهٔ ادبی است که از تعامل و هم نشینی واژه ها لذت و ارتباط را به خواننده منتقل می کند؟آن را در بیت زیر نشان دهید. «از اسب پیاده شو بر نطعِ زمین رخ نه زیر پیِ پیلش بین شَه مات شده نعمان»	0/5
۱۵	شاعر با آوردن تضمین در شعر خود چه هدفی را دنبال می کند؟(یک مورد کافی است)	0/25
۱۶	در بیت زیر دو شبکهٔ معنایی «تناسب» پیدا کنید. سر من مست جمالت، دل من دام خیالت گهر دیده نثار کف دریای تو دارد	0/5
۱۷	در کدام بیت ، شاعر با گنجاندن یک داستان بلند در سخنی کوتاه با بهره گیری از ایجاز، یک آرایهٔ ادبی را ایجاد کرده است؟نام آرایه را بنویسید. الف)عشرتی دارم به یاد روی آن گل در قفس عشق افکنده است با یوسف به یک زندان مرا ب)حـافظ از جـور تو، حـاشا که بـگرداند روی مـــن از آن روز کـــه در بـــنـــد تـــوام، آزادم	0/5

www-kanoon-ir

۱۸	در کدام گزینه، دانستهٔ تاریخی در خلق آرایهٔ تلمیح متفاوت است؟به اختصار توضیح دهید. الف)عـزیز مـصر بـه رغـم بـرادران غـیـور ز قـعر چـاه بـرآمـد بـه اوج مـاه رسـیـد ب)بهشتی شد مرا نظارهٔ آن روی گندمگون اگر گندم برون انداخت از فردوس آدم را پ)از هـرچـه بـوی سیب سرم گیج می رود دیـگر بـس است وسوسه آدم نـمی شوم	0/75
	موسیقی شعر(۶ نمره)	
۱۹	درستی یا نادرستی وزن نوشته شده مقابل هر مورد را بیان کنید. الف)ترک گدایی مکن که گنج بیایی(مفتعلن فاعلات مفتعلن فع) ب)لختی بخند خندهٔ گل زیباست(مفعولُ مفاعلن فعولن) پ)بیا به خانهٔ آلاله ها سر بزنیم(مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن)	0/75
۲۰	از بیت های زیر، برای انواع وزن«همسان تکراری – ناهمسان – همسان دو لختی» یک نمونه انتخاب کنید. الف)غلغلی انـداختی در شـهر تـهران ای قلم خوش حمایت می کنی از شرع قرآن ای قلم ب)جـنگ نـنگ اسـت در شـریعت مـن جـز پـی پـاس دیـن و حـفظ وطـن پ)همه شب در این امیدم که نسیم صبحگاهی بـه پـیام آشـنایی، بـنوازد آشـنا را	0/75
۲۱	در کدام واژه از بیت زیر مصوت بلند «ی» همواره کوتاه است؟ هرگز وجود حاضر غایب شنیده ای من در میان جمع و دلم جای دیگر است	0/25
۲۲	بیت زیر را تقطیع کنید، پایه های آوایی آن را مشخص کنید، نشانه های هجایی و وزن معادل آن را بنویسید. « تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان بین کس واقف ما نیست که از دیده چه ها رفت » **پایه های آوایی** الف)..... ************ ب)..... ************ ************ ج)..... ************ د)..... **وزن** ه)..... ************ ************ و)..... **نشانه های هجایی** ز)..... ************ ************ ح).....	2
۲۳	تقطیع داخل کمانک با کدام اختیارات زبانی مطابقت دارد؟ الف) شب بارانی(U ————) ب)آهوی دشت(—U U —U)	0/5
۲۴	بیت «بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست / بگشای لب که قند فراوانم آرزوست» بر وزن «مفعولُ فاعلاتُ مفاعیلُ فاعلن» است.برش آوایی دوم این بیت در کدام گزینه امده است؟ الف)مستفعلُ فاعلاتُ مستفعل ب)مستفعلن مفاعلُ مستفعلن فَعَل ج)مفعولُ مفاعلن مفاعیلن د)مستفعلُ فاعلاتُ مستفعلُ فع	0/25
۲۵	چرا تقطیع هجایی و وزن واژهٔ «قیامت» را به صورت « ———— » = «مفعولن» مشخص نمی کنیم؟وزن درست آن چگونه است؟	0/5
۲۶	با توجه به بیت زیر، به پرسش ها پاسخ دهید. «من از آن حُسن روز افزون که یوسف داشت دانستم که عشق از پردهٔ عصمت برون آرد زلیخا را» الف)در مصراع اول، چند مورد اختیار زبانی حذف همزه وجود دارد؟شمارهٔ هجا را مشخص کنید. ب)در مصراع دوم به جز حذف همزه کدام اختیار زبانی وجود دارد؟شمارهٔ هجا را مشخص کنید.	۱
	نقد و تحلیل نظم و نثر(۴ نمره)	

www.kamoon.ir

۲۷	**با توجه به شعر زیر از ملک الشعرای بهار، به سوالات پاسخ دهید.** **«مـن نگویم که مرا از قفس آزاد کنید قــفسم بـرده به باغی و دلم شاد کنید** **یاد از این مرغ گرفتار کنید ای مرغان چون تماشای گل و لاله و شمشاد کنید** **جـور و بـیداد کـند عمر جوانان کوتاه ای بــزرگان وطن بــهر خدا داد کنید»** **الف)قافیه را در این شعر مشخص کنید.** **ب)یک ویژگی ادبی و زبانی این شعر را بنویسید.** **پ)مفهوم بیت سوم چیست؟** **ت)«قفس» در این شعر نماد چیست؟**	1/25
۲۸	**با توجه به متن زیر به پرسش ها پاسخ دهید.** **«مخدوم مهربان من، از آن زمان که رشتهٔ مراودات حضوری گسسته و شیشهٔ شکیبایی از سنگ تفرقه و دوری شکسته، اکنون مدت دو سال افزون است که نه از آن طرف بَریدی و سلامی و نه از این جانب قاصدی و پیامی، طایر مکاتبات را پَر بسته و کلبهٔ مراودات را در بسته ...» (قائم مقام فراهانی)** **الف)نوشتار قائم مقام در این عبارات، مشابه چه کسی است؟** **ب)کدام آرایهٔ لفظی در این نوشته بارز است؟** **پ)دو اضافهٔ تشبیهی از متن بیابید و بنویسید.** **ت)متن را از نظر ویژگی های زبانی بررسی کنید.(ذکر دو مورد کافیست.)**	1/5
۲۹	**با توجه به قلمروی ادبی نثر دورهٔ بیداری، کدام گزینه دربارهٔ متن زیر صادق است؟** **«ننه، هان...!این زمین روی چیه؟روی شاخ گاو، گاو روی چیه؟روی ماهی، ماهی روی چیه؟روی آب،آب روی چیه؟وای وای!الهی روده ات ببره، چقدر حرف می زنی.حوصلم سر رفت!آفتابه لگن شش دست، شام و نهار هیچی...!»** **الف)راوی در داستان، سوم شخص است.** **ب)مخاطب متن، دانشمندان و خواص جامعه هستند.** **ج)نثر از قید و بندهای پیشین رها شده است.** **د)استفاده از آرایه های ادبی مشهود است.**	0/5
۳۰	**با توجه به بیت زیر به پرسش ها پاسخ دهید.** **«آن زمان که بنهادم، سر به پای آزادی دست خود ز جان شستم، از برای آزادی»** **الف)شاعر این بیت کیست؟** **ب)وزن این شعر از چه نوع است؟(همسان – همسان دولختی - ناهمسان)**	0/5
۳۱	**مفهوم آزادی در کدام یک از ابیات زیر با مفهوم آزادی در دورهٔ بیداری نزدیک است؟** **الف)آزادی اگـر خـواهی از عـقل گـریزان شو سـر خـیل مـجانین شو سر حلقهٔ طفلان باش** **ب)به زندان قفس مرغ دلم چون شاد می گردد مگر روزی که از این بند غم آزاد می گردد**	0/25
۲۰	**منصور به نصر ناصر یکتا باشید.**	